

DE Wim Vredelieve
HUISVRIEND

Novelle over misbruik en vergeving

Uitgeverij Tobi Vroegh

Copyright © 2017 Wim Vredelieve

ISBN: 978 90 78761 58 7

Redactie: Erik Orendi, Pieter Fossen, Roelof Schouten

Tekst omslag: Marisa Stoffers

Vormgeving: studio Tobi Vroegh, Peter Vermeulen

Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze uitgave op enigerlei wijze worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt.

Non-profit uitgeverij Tobi Vroegh geeft egodocumenten, romans, dichtbundels, kinderboeken, onderzoeken en een scheurkalender uit met een link naar psychiatrie.

Op deze wijze wil zij bijdragen aan de emancipatie en participatie van mensen met een psychiatrische aandoening.

Uitgeverij Tobi Vroegh doet ook redactiewerk en vormgeving in opdracht.

Uitgeverij Tobi Vroegh

Cornelis Dirkszstraat 27-3, 1056 TP Amsterdam

www.tobivroegh.nl

DE Wim Vredelieve HUISVRIEND

Novelle over misbruik en vergeving

Uitgeverij Tobi Vroegh

I

Het eerste dat ik van hem zag waren zijn versleten spijkerbroek, de lange leren jas en een brede riem met een zware gesp in de vorm van een leeuwenkop. Ik was zes, bijna zeven. Ik zat met mijn moeder op de bank in de huiskamer. We keken door de geopende deur naar de gang, waar mijn vader stond, in zijn kielzog een vreemde man.

‘Jannie,’ zei mijn vader tot mijn moeder, de kamer binnenlopend, ‘ik heb iemand meegenomen. Hij komt een tijdje bij ons wonen als kostganger.’

Mijn moeder stond op, ietwat beduusd. Mijn vader ratelde door, haar en zichzelf overtuigend van de juistheid van zijn beslissing.

‘Hij huurt gewoon bij ons een kamer en hij kan me ook mooi helpen in de glazenwasserij. Ik kan wel een hulpje gebruiken.’

Ik keek gebiologeerd naar de vreemde, zich duidelijk niet op zijn gemak voelende vreemde man. Hij stond nu naast vader in de huiskamer. Mijn moeder monsterde hem met een ontevreden uitdrukking op haar gezicht. Ze was het er duidelijk niet mee eens. Maar ze protesteerde niet.

‘Maar Henk,’ was het enige dat ze over haar lippen kreeg. Ze kende vader goed genoeg om niet al te luid haar weezin te laten blijken. Zoals altijd moest ze zich neerleggen bij het besluit van vader. Agressie was het magische woord. Harde woorden en klappen veelal het resultaat.

De vreemde man, Ruud genaamd, stelde zich voor aan moeder en mij en terwijl iedereen ging zitten, begon Ruud te vertellen wie en wat hij was. Niet veel later veerde mijn vader op uit zijn zitplaats en beende naar de koelkast in de keuken, waar hij een aantal flesjes bier wegpakte.

‘Dorst, Ruud?’ vroeg hij met aan een jolige glimlach.

‘Nog eentje dan, ik heb vanmiddag in het café al een beetje te veel gedronken.’

Vader liet een bulderende lach horen.

‘Stel je niet aan, gek. Zuipen zul je, vieren dat je hier bij ons komt wonen.’

Terwijl ik verder ging met het spel met mijn plastic soldaatjes, vertelde vader dat hij Ruud had leren kennen in het café waar hij altijd tussen en na het werk komt. Ruud had geen vaste woon- of verblijfplaats en vader had hem aangeboden een tijdje als kostganger te komen inwonen in ons appartement. De man kon tevens voor vader werken als glazenwasser om zijn garderobe en andere spullen aan te vullen. Nu had hij alleen een oude smoezelige tas met wat ondergoed en een paar shirtjes.

Moeder luisterde stilzwijgend naar vaders relaas en slikte haar ongerustheid en ergernis weg met een diepe zucht en het zachtjes schudden met haar hoofd.

Vóór de tijd van Ruud woonde ik alleen met mijn ouders en een dikke kater in een flat op de elfde etage in Purmerend. Het leek me wel gezellig en spannend dat er nog iemand bij ons kwam wonen. Terwijl de volwassenen spraken, bier dronken en lachten, keek ik over mijn plastic soldaatjes naar de vreemde man, starend bijna. Een paar keer keek hij van mijn ouders naar mij en gaf me een glimlach en een vriendelijke knipoog. Ik besloot hem aardig te vinden. Een vreemde man in de kost. Een extra gezicht, een speelkameraadje wellicht. Spannend.

2

Moeder had een aantal dagen nodig om aan het idee te wennen dat we een kostganger in huis hadden. Maar omdat Ruud een beleefde en timide man was smolt moeders aanvankelijke aversie weg en naarmate de tijd voortschreed kreeg ze steeds meer sympathie voor de man. Eigenlijk had ze ook wel een beetje medelijden met hem als hij weer eens op een dominante wijze werd aangestuurd door vader.

‘Kom op, Ruud, je nest uit. Ik wil de bus van half acht naar Amsterdam hebben.’

‘Nog een minuutje, Henk.’

‘Niks ervan, je nest uit, nu, we moeten aan de slag, werken, hoor je, luie donder.’

Als de twee mannen naar Amsterdam waren vertrokken, ging ik regelmatig expeditie houden in Ruud's kamertje. Op een of andere manier was ik erg door hem geïntrigeerd. Misschien wel omdat hij zo anders was dan de vrienden van mijn vader, en zelfs anders dan mijn lieve grootouders. Ja, Ruud was meer een vriendje. En ook kon hem een zekere warmte en inlevingsvermogen niet worden ontzegd.

Scharrelend in Ruud's kamertje, een onopgemaakt bed tegen de centrale verwarming onder het raam en twee houten kasten tegen de muur, ontdekte ik zijn artistieke kwaliteiten. In een lade trof ik stiften, kleurpotloden en tekeningen die hij zelf had vervaardigd. ‘s Ochtends bij het ontbijt aan de keukentafel vroeg ik mijn moeder de oren van het hoofd over Ruud, mijn nieuwe vriend, zoals ik hem in stilte was gaan noemen. Ze glimlachte dunnetjes en zei dat ik mijn vragen maar aan Ruud zelf moest stellen. Ook op school, ik zat in de eerste klas van de lagere school, ventileerde ik mijn opgewondenheid over het vreemde verschijnsel kostganger en vertelde mijn vriendjes Pino, Michel en Ronny uitgelaten over Ruud.

Zondag was voor mij steevast een feestelijke dag. Dan gingen mijn ouders, sinds kort met Ruud erbij, naar *Gean*, een naburig café waar mijn ouders al geruime tijd kwamen en waar iedereen hen kende. Vader gaf me dan kwartjes voor de flipperkast en tegen etenstijd werd er voor mij patat met saté en een kroket uit de keuken besteld.

Die zondag zat ik naast vader aan de bar en zag een aantal krukken verder een man die mijns inziens erg verdrietig in zijn lege glas zat te staren.

‘Hé pa,’ zei ik, ‘die meneer daar kijkt zo zielig. Kunt u hem geen biertje geven?’ Mijn vader keek van mij naar de man en ontstak in een bulderend gelach. Daarbij streelde hij over mijn haar.

‘Komt voor elkaar, hoor,’ lachte hij en zei tegen de man: ‘Een biertje van mij voor jou. Heb je van mijn zoon. Hij vond je zielig kijken.’

Een lach steeg op uit de groep mensen rond de bar. Mijn moeder stapte grinnikend van haar kruk en zoende me op het voorhoofd, en Ruud gaf me een vriendschappelijke knipoog. Niet veel later hieven de mensen hun drankje en proostten naar me.

‘Je bent een rare snuiter,’ was vaders manier om mij een compliment te geven. Hij viste een gulden uit een van zijn broekzakken en zei me dat ik een leuk stripboek mocht kopen. Opgewonden snelde ik naar het tijdschriftenwinkeltje schuin tegenover het café om de nieuwste *Tarzan* te bemachtigen. Ja, een feestelijke dag.

Toen ik terugkwam met het felbegeerde stripboek onder een van mijn armen, zag ik dat vader, al enigszins aangeschoten, ruzie had met moeder omdat zij volgens hem te veel had aangepapt met een andere stamgast.

Op de weg terug naar huis, een rechte straat met aan weerszijden huizen en flatgebouwen, schreeuwde vader nare dingen tegen moeder en aangekomen bij de lift van onze flat

sloeg hij haar met platte hand op haar linkerwang.

‘Niet doen, Henk,’ smeekte moeder, bang voor verdere escalatie.

‘Je bent een hoer.’

‘Henk, niet doen.’

‘Hoer.’

Ruud en ik keken van terzijde toe. Mijn angsten werden iets getemperd toen onze kostganger een van zijn handen in mijn nek legde en me begon te strelen.

‘Niet bang zijn, Wimpie,’ sprak hij warm en intens. ‘Bij mij ben je veilig. Ik ben je vriendje.’

3

Mijn vader was meer dan alleen een bullebak. Hij was een man die graag een dolletje maakte en met zijn uitbundige gedrag veel mensen om zich heen wist te verzamelen. Wat mijn vader en ik in die tijd vooral gemeen hadden waren stripboeken en de liefde voor zangers als Buddy Holly, Roy Orbison en Harry Belafonte. Elvis, die ik ook erg goed vond, vond hij echter een slijmjurk en koeienkop.

Zeker twee keer in de week kwam vader thuis van zijn werk met een stripboek. Dat was veelal een strip van *Asterix & Obelix* of de nieuwste *Lucky Luke*. Toen ik net zeven was nodigde hij me uit om met hem en Ruud mee te gaan om te ervaren wat het vak van glazenwasser inhoudt. In Bos en Lommer in Amsterdam stelden Ruud en vader hun ladder op en lapten de ramen. Het zonnetje scheen. Ik lag lekker languit op de stellage waarin de ladders werden geborgen. Mijn vader had me beloofd om me aan het einde van de middag mee te nemen naar een zaak in tweedehands stripboeken. Ik mocht voor wel tien gulden aan strips uitzoeken. Met dat in het vooruitzicht zat ik braaf met een fles Sinas tussen mijn benen te wachten tot Ruud en mijn vader klaar waren.

In de stripwinkel stond ik met blozende wangen en opgewonden kreetjes te neuzen tussen de vele strips en omdat vader in een goede bui verkeerde had ik een hele stapel strips mogen uitzoeken met een waarde van wel vijftien gulden. Om de dag en de goede verdiensten af te sluiten gingen wij vervolgens naar *Koffiehuis Wil* waar vader doorgaans na het werk een stevige borrel nam. Ik kreeg een chocolademelk en was aan een tafeltje al snel verdiept in een van mijn stripboeken.

Vader had het hoogste woord. Hij rookte zijn zware shag en papte aan met een rondborstige vrouw met blond haar en een rokje dat meer bloot dan bedekt been liet zien. De middag

ging snel over in de avond en boven mijn strip uit zag ik vader plezier hebben en grapjes maken met de rondborstige mevrouw en nog een aantal heren en dames en Ruud deed zijn uiterste best om er bij te horen en deel te nemen aan de gezelligheid. Toch vond ik dat hij er aan de bar er ietwat verloren bijstond en op een of andere manier zich geen houding wist te geven naast mijn uitbundige, extraverte vader.

In de bus van Amsterdam naar Purmerend zong vader valse liedjes en praatte honderduit en Ruud, ontdooid nu hij eindelijk met vader alleen was zonder andere kroeggangers en aantrekkelijke vrouwen, deed net zo hard mee met lachen, praten en dollen. Op een gegeven moment keek hij echter mij aan met een glinstering in zijn ogen die ik niet begreep. Ook een slokje te veel op, dacht ik met de onschuld van een zevenjarige.

Toen wij echter de galerij opliepen, vader ietwat beneveld voorop met Ruud en ik erachter, voelde ik de hand van Ruud op een van mijn billen. Hij kneep, zachtjes en teder.

‘Lekker?’ fluisterde hij. Ik haalde mijn schouders op. Hij glimlachte en trok snel zijn hand weer terug toen het leek of vader over zijn schouder keek.

‘Wij zijn vriendjes...’ fluisterde Ruud nog. Ik begreep er niets van en haalde andermaal mijn schouders op. Het avondeten zou wel klaarstaan. En dan nog even fijn een aantal strips lezen voordat ik weer naar bed moest. Ik was heel blij met het cadeau van vader.

De herinneringen verlammen Wim. Hij leeft in een gevoel van onwerkelijkheid, 'vreemd, alsof hij niet langer bestaat'. Wat Ruud met hem deed toen Wim een kleine jongen was, is niet zijn schuld - dat weet hij inmiddels.

Toch voelt hij schaamte, en angst de liefde van zijn moeder en grootouders te verliezen. Lukt het Wim zijn zwijgen te doorbreken en iemand zijn verhaal te vertellen?

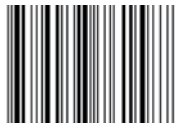
Als met een camera volgen we het leven van Wim Vredelieve: gedetailleerd, beklemmend, ontwapenend.

Wim Vredelieve (Amsterdam, 1964) verhuisde op zijn zesde met zijn ouders naar een overloopgemeente. Hij was enige tijd werkzaam als journalist bij enkele regionale bladen.

'De huisvriend' is zijn debuut als prozaschrijver. Zijn handgetypte manuscript werd met ABBYY FineReader 6.0 software gedigitaliseerd.

www.tobinOegh.nl

9 789078 761587 >